

EGY "HARMADIK UTAS" KISÉRLET: A "PERONIZMUS" ELSŐ SZAKASZA
/1943 - 1955 /

Dolgozatunk csoportmunka, melyet azzal tudunk indokolni, hogy a peronizmusról megjelent szakirodalom általában idegen /angol, német, spanyol/ nyelvű, így tehát többünk együttes nyelvtudására is szükség volt azok feldolgozásához.

Dolgozatunk témája 3 fő pont köré tömörül:

1. A nemzetközi és az argentin gazdasági élet és a peronizmus kapcsolatának bizonyos összefüggései, különös tekintettel az argentin-amerikai tőke rivalizálására.
2. A peronista állam és munkáspolitikája. A munkásosztály helyzete.
3. A peronizmus megítélése a nemzetközi kommunista mozgalomban.

Az argentin társadalmi és gazdasági élet még a második világháború alatt három alternatívát vetett föl a jövőt illetően. Bármelyik alternatíva döntően meghatározta volna Argentína további fejlődését, s tulajdonképpen a "peronizmus" is az egyik megvalósulási formát jelentette. Mi volt ez a három alternatíva?

1. fasiszta
2. demokratikus/angol, ill. USA hegemonia alatt/
3. nemzeti-burzsoá

Dolgozatunkban igyekeztünk a három alternatíva részletes kifejtése által megvilágítani, hogy miért éppen a harmadik vonal - a tulajdonképpen peronizmus-győzött, és jelentette Argentína politikai jövőjét, annak ellenére, hogy első pillantásra az angol-amerikai vonal látszott inkább reálisnak.

A fasiszta hatalmak veresége, a világpolitika alakulása 1945 után, az általános belpolitikai helyzet, illetve a néptömegek anti-fasiszta, demokratikus beállítottsága szükségszerűen elvetette a "fasisztoid" irányvonalat. Ezzel a "peronizmus" kezdeti, kiforratlan, fasiszta jellegű szakasza lezárult. Viszont közvetlenül a II. világháború befejezése után ez a "második", ugynevezett demokratikus alternatíva még nem valósulhatott meg az USA és Anglia háború utáni sajátos, illetve egymáshoz fűződő helyzetéből adódóan. Legreálisabb utnak a "nacionalista" maradt, melynek gazdasági, társadalmi és politikai feltételei adva voltak. Ha ezekhez a feltételekhez hozzávesszük azt, hogy az angol, amerikai, német erők egymással ellentétes törekvései, összeütközéseik Argentínában

azzal az eredménnyel jártak, hogy ezek az erők bizonyos fokig polarizáltak, semlegesítették egymást, akkor úgy érthetővé válik, hogy az ország nagyobb mozgási lehetősége, valamint a kedvező belső feltételek lehetővé tették a harmadik alternatíva realizálását.

Melyek voltak azok a tényezők, amelyek a "harmadik ut" gazdasági alapjait megteremtették? A fő tényezőt a II. világháború okozta amerikai - latin-amerikai kapcsolatban láttuk, amely az ipar gyors felfutásához vezetett. Ez a prosperitás azonban a háború alatti és utáni kedvező, de csak korlátozott ideig tartó körülményekre, lehetőségekre vezethető vissza. Az ideiglenesen vezető szerepet betöltő, funkcionáló körülmények, gazdasági tényezők természetesen nem lehettek szilárd alapjai a gazdasági élet hosszú távú emelkedésének, s egy esetleges dekonjunktúra azonnal megingatná a gazdasági alapokat, s az arra közben rátelepült felépítmény-összetevőket. Lényegében a "peronizmus" esetében is ezt a folyamatot tudjuk nyomon követni.

Argentína harmadik alternatívája a gazdasági élet virágzására épült, a társadalom egészének, de különösen az uralkodó osztály érdekében állt ez a nacionalista út. A kedvező gazdasági tényezők mellett a külpolitikai helyzet, a nagyobb mozgási lehetőség, az imperialista hatalmak átmeneti lekötöttsége, ugyanakkor a gazdasági változások nyomán bekövetkezett társadalmi változások, amelyek az uralkodó osztály érdekeit is fenyegették, nemcsak lehetővé, hanem bizonyos fokig szükségesszerűvé is tették a nacionalista-burzsoá alternatíva megvalósítását.

Peron volt az a politikus, aki az argentin társadalom törvényszerűségeit felismerte, aki a gazdasági átalakulási folyamathoz a politikai életet is igazította. Peron képes volt a tömegeket integrálni, melyben nagy szerepet játszottak személyi tapasztalatai is. Peron azonban nem mérte fel eléggé Argentína helyzetét, lehetőségeit és függését a kapitalista országoktól. Peron a "harmadik utas" elvet vallotta, de a külföldi tőkére a belső készletek elfogyása után rákényszerül. Peron egyik kijelentése is ezt tükrözi: "Ebben a két áramlatra ... osztott világban mi ... határozottan a nyugati mellé állunk, nincs meg

a jogunk, hogy válasszunk." 1951-ben 125 millió dolláros kölcsönt kap az Egyesült Államoktól, majd egy 1953-as törvény megszünteti a külföldi tőkekorlátozásokat. Peron tehát gazdasági-politikai elképzeléseinél nem vette figyelembe, hogy milyen erősek a külföldi tőke szálai Argentínában, hogy az ország mennyire függ tőlük, elsősorban az Egyesült Államoktól. Peron már nem mérte fel jól az argentin gazdaság lehetőségeit, távlatait. Nem vette észre, hogy az általa kidolgozott bel- és külpolitikai koncepciók csak egy speciálisan rövid ideig tartó szakaszra jellemzőek s realizálhatók. Amint ez a bizonyos időszak a végéhez közeledik, úgy hanyatlik a gazdasági élet, úgy szűnik meg a vezető külpolitikai helyzet, úgy jönnek elő azok a társadalmi problémák, amelyeket a prosperitás ideiglenesen háttérbe szorított.

Tulajdonképpen, mikor a "peronizmusról" beszélünk, nem is Peron személyén van a hangsúly, hanem az általa fémjelzett mozgalomról, arról a mozgalomról, amelynek társadalmi, gazdasági hátterét, okait, összefüggéseit, bel- és külpolitikai oldalait bizonyos vonatkozásokban ebben a dolgozatban próbáltunk megvilágítani.

Dárdai Ágnes
Fischer Ferenc
Balogh Gabriella
Fricska Anna
Hajdók Ibolya

ADALÉKOK A MAGYAR-FRANCIA KAPCSOLATOK TÖRTÉNETÉHEZ A
PUSZTASZERI MONOSTOR KAPCSÁN

A dolgozat a pusztaszéri monostor történetéhez kapcsolódva, a XII-XIII. század problémáit boncolgatja történelmi, építészettörténeti és szobrászati vonatkozásban. Az első két részt röviden, a konkluziót levonva ismertetem; csak a szobrászati rész részletesebb bemutatása történik meg.

A pusztaszéri monostor a hagyomány szerint Ond vezér le-